

عنوان مقاله:

تجلی ماجرای غدیر خم در نسخ خطی مصور

محل انتشار:

هفتمین اجلاس بین المللی دکترین جهانی دهه غدیر (سال: 1395)

تعداد صفحات اصل مقاله: 24

نویسنده:

مرضیه علی پور - دانشجوی دکتری تاریخ تطبیقی تحلیلی هنر اسلامی

خلاصه مقاله:

با فرض این که یکی از وظایف تصویرگری درک مفاهیم مختلف علمی و ادبی به کمک تصویر و احساس ملموس تر وقایع تاریخی می باشد، تصویرسازی مذهبی را می توان گویاترین روش برای ایجاد تفکر و تذکر در انسان دانست و از آنجایی که مذهب در فرهنگ ایران همواره از جایگاه ویژه ای برخوردار بوده است، تولید نسخه های مصور مذهبی در کنار سایر کتب مصور، توجه حامیان هنری و نگارگران را به خود معطوف داشته است. به طوری که مضامین مذهبی یکی از متغیرهای تاثیرگذار در عرصه نگارگری بوده اند و بخش مهمی از آثار هنری را به خود اختصاص داده اند. نگاره ها به تناسب نوع تمایلات دینی حاکم بر جامعه و بینش حامیان آنها جلوه های متعددی از باورها و آموزه های مذهبی را با کیفیت های تصویری و نمادین متفاوت به منصف ظهور رسانده اند. با وجود گرایشات شیعی در مقاطع مختلف تاریخی در میان مردم ایران، مضامین و عناصری از باورهای شیعی در نگارگری بروز و تجلی نموده است و باعث حضور چهره اولیای الهی در نگاره ها گشته است. اما انعکاس مضامین، وقایع، باورها و شخصیت های شیعه در ادوار مختلف تاریخی و فکری در نسخ و آثار متعدد از جنبه های مختلف و به شیوه های متفاوت بروز یافته اند و نکته مهم این که از نقطه نظر نوع روایت و طرز تلقی با یکدیگر تفاوت دارند. به عنوان نمونه، واقعه عظیم غدیر خم در ادوار مختلف از ابعاد مختلف مذهبی و تاریخی به تصویر در آمده است. چنانچه در نگاره های مربوط به دوره ایلخانی که اولین مضامین مذهبی بازنمایی شده اند، چهره مقدسین به شیوه واقع گرایانه و از بعد تاریخی مصور گشته اند، ولی با استقرار حاکمان شیعه و ترویج باورها و عقاید شیعی تحولات اساسی در زمینه مصورسازی مضامین مذهبی رخ داده است و شیوه ها و عناصر نمادین ویژه ای در عرصه نگارگری ظهور نموده است تا زمینه القای مجموعه ای از تاثیرات خاص فراهم گردد. زیرا هنری که در پی بیان مفاهیم عمیق معنوی و آموزه های الهی باشد به زبان واقع گرا نمی تواند متوسل گردد بلکه بایستی از بیان نمادین استفاده کند تا ارزش های قدسی را انعکاس دهد. از آنجایی که مطالعه مستقلی در خصوص نسخه هایی که حاوی نگاره های غدیر خم می باشند، انجام نگرفته است، پژوهش حاضر ضمن معرفی نسخه های خطی که به این موضوع پرداخته اند، نگاره های غدیر خم را از بعد خطابه غدیر در مقاطع مختلف تاریخی و چگونگی تصویرسازی و تحلیل عناصر زیبایی شناسی و نمادین آنها می پردازد تا جایگاه و نمود واقعه عظیم غدیر خم در نسخ دینی مشخص نماید.

کلمات کلیدی:

امام علی (ع)، غدیر خم، نگارگری، نسخه آرایی، نسخه پژوهی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/921871>

